

Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerhugowaard houdende regels omtrent handhaving op weesfietsen en fietswrakken rondom het NS-station

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Heerhugowaard;

b e s l u i t

de beleidsnotitie "Plan van aanpak handhaving fietsparkeren Heerhugowaard" onder Bij21-0146 gewijzigd vast te stellen.

Plan van aanpak handhaving fietsparkeren Heerhugowaard

1. Inleiding

Geconstateerd is dat het NS-station Heerhugowaard ongeordend oogt vanwege de grote aantallen fietsen die hier op plaatsen staan waar ze niet thuishoren. Er worden op grote schaal fietswrakken en weesfietsen aangetroffen. Een dergelijk beeld wordt niet wenselijk geacht, en kan bovendien in strijd zijn met geldende wet- en regelgeving. De overlast is ook in opkomst bij Middenwaard, Centrumwaard en diverse bushaltes verspreid in de gemeente. De situatie vraagt dan ook om handhaving, bij voorkeur op structurele basis.

Waar voorheen nog enkel op incidentele basis werd gehandhaafd op het overtreden van de regels voor het fietsparkeren, biedt dit actieplan een handhavingsmodel, welke meermaals ingezet kan worden op de diverse locaties. De nadruk zal liggen op de handhaving op weesfietsen en fietswrakken rondom het NS-station, waar de problematiek het grootst is. Het actieplan is integraal tot stand gekomen tussen de gemeente, de politie, Edwin Groen Tweewielers B.V. en NS (hierna partijen genoemd) en dient ook integraal te worden uitgevoerd.

2. Leeswijzer

In het plan van aanpak wordt allereerst aandacht geschonken aan de problematiek en de doelen die bovengenoemde partijen met handhaving voor ogen hebben. Vervolgens wordt ingegaan op de wettelijke basis voor handhaving in de Algemene plaatselijke verordening. Daarna wordt beschreven welke handelingen nog moeten worden verricht om met de bestaande regelgeving voldoende uit de voeten te kunnen. Tot slot volgt het handhavingsmodel zelf, waarin stap voor stap wordt beschreven wie wat moet doen om tot een succesvolle handhavingsactie te komen.

3. Doelstellingen

Met het actieplan hebben partijen het volgende doel voor ogen: het aanpakken en reduceren van de overlast van fietswrakken en weesfietsen. Handhaving op de genoemde categorieën fietsen leidt tot een betere kwaliteit van de openbare ruimte en gaat vandalisme en fietsendiefstal tegen. Hiermee wordt niet alleen invulling gegeven aan de bovenomschreven wens van de betrokken partijen, maar ook aan de beginselplicht tot handhaving. Met het actieplan wordt bijgedragen aan:

1. het op peil houden/brengen van voldoende (vrije) stallingsmogelijkheden;
2. een ordelijk aanzien van de stallingen en de verbetering van het veiligheidsgevoel van de gebruiker;
3. preventie van fietsendiefstal: wetenschappelijk onderzoek toont aan dat een chaotische omgeving normoverschrijding stimuleert en onder meer bijdraagt aan meer diefstal van fietsen; en
4. een goede en nette gelegenheid voor het stallen van fietsen is een stimulans voor het gebruik van de fiets, een goed fietsenbeleid draagt zodoende bij aan duurzaamheid.

4. Voorbereiding van de bestuursrechtelijke handhaving

4.1 Bestuursrechtelijke handhaving

De wettelijke basis voor handhaving wordt gevonden in het bestuursrecht, meer specifiek de Algemene plaatselijke verordening (hierna: Apv).

Uit praktisch oogpunt wordt niet gekozen voor een aanpak middels het strafrecht (Wegenverkeerswet en de daarop gebaseerde regelgeving). Binnen het strafrecht is de opsporingsambtenaar bijvoorbeeld gehouden de fietser die zijn fiets verkeerd stalt op heterdaad betrappen of moet hij wachten totdat de eigenaar zijn verkeerd gestalde fiets op komt halen, wil hij op strafrechtelijke basis kunnen optreden.

Dit is in de praktijk niet of nauwelijks haalbaar. Het handhaven middels het privaatrecht (verbintenisrecht) lijkt te zijn uitgesloten in verband met de toepassing van de "twee-wegen leer".

4.2 Algemene plaatselijke verordening

Binnen de Apv is de volgende regelgeving van toepassing.

Fietswrakken

Volgens artikel 5:5, eerste lid, van de Apv is het verboden een voertuig dat rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en tevens in een kennelijk verwaarloosde toestand verkeert op de weg te parkeren. Of een fiets een fietswrak is, wordt dus beoordeeld op basis van twee criteria gezamenlijk:

1. rijtechnisch in onvoldoende staat zijn (er is niet meer mee te rijden, want er missen essentiële onderdelen en/of essentiële onderdelen zijn defect); en
2. uiterlijk verwaarloosd zijn (er is lang niet op gereden en de eigenaar heeft er kennelijk afstand van gedaan. Dit is te zien aan stof, mos, verdroogde en lekke banden, begroeiing en een verroeste ketting).

Weesfietsen

Weesfietsen laten zich definiëren als fietsen die in de openbare ruimte gestald staan en al langere tijd niet meer gebruikt zijn, maar zich wel in een gebruiksklare toestand bevinden. De wettelijke basis voor handhaving op weesfietsen is opgenomen in artikel 5:12, tweede lid, van de Apv. Om te kunnen handhaven op de aanwezigheid van weesfietsen, moet het college een maximaal toegestane termijn vaststellen waarbinnen de fiets onafgebroken geparkeerd mag staan en het gebied aanwijzen waarbinnen het voorgaande geldt.

4.3 Actiepunten ter voorbereiding

Om op basis van deze regelgeving voortvarend te kunnen handhaven, moeten voorafgaande aan de handhavingsactie de volgende stappen worden ondernomen.

Aanwijsbesluit

Voor weesfietsen geldt dat het college moet aanwijzen in welke gebieden welke maximale parkeertermijn geldt. Deze aanwijzing legt het college vast in een aanwijsbesluit.

Bij aanwijsbesluit van 9 maart 2021 zijn de volgende gebieden aangewezen:

- NS-station Heerhugowaard;
- Bushaltes metabri's, plus een straal van 50 meter rondom deze bushaltes;
- Middenwaard; en
- Centrumwaard.

Een maximale termijn van 14 dagen wordt redelijk geacht. Ter hoogte van het NS-station parkeren overwegend (trein)reizigers die voor het woon-werkverkeer mede gebruik maken van de fiets. Verwacht mag worden dat dit gebruik minimaal eens per twee weken plaatsvindt. Hetzelfde geldt voor Middenwaard, Centrumwaard en de bushaltes.

Feitelijke situatie op het NS-station aanpassen

Omdat op grond van de Apv wordt gehandhaafd is het parkeerverbod voor fietsen en bromfietsen op grond van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (hierna: RVV 1990) ingetrokken en zijn de daarbij horende verkeersborden ter hoogte van het NS-station verwijderd.

5. Handhaving

5.1 Bestuursdwang

Bestuursrechtelijk optreden is erop gericht een einde te maken aan een verboden toestand en de gewenste toestand te herstellen. Gehandhaafd wordt middels bestuursdwang, zoals geformuleerd in hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht. Hierbij wordt aangesloten bij de actie zoals het Fietsberaad deze voorstelt in de nota "Juridische aspecten handhaving op fietsparkeren" en het "Handboek weesfietsen".

Het stappenplan spitst zich toe op (relatief grootschalige) handhavingsacties op het NS-station. Voor een optimaal resultaat is het wenselijk het stappenplan structureel te herhalen. Een frequentie van vier maal per jaar wordt redelijk geacht; één en ander wordt afhankelijk gesteld van de geconstateerde mate van overlast in combinatie met het beschikbare budget.

Handhaving die op kleinere schaal plaatsvindt, zoals handhavingsacties ter hoogte van bushaltes, worden door de gemeente georganiseerd.

5.2 Stappenplan

De uitvoering van de handhaving op fietswrakken en weesfietsen op het NS-station bestaat uit een aantal basisactiviteiten:

1. het constateren van de overtreding;
2. het aanzeggen van bestuursdwang;
3. opslag van de fietsen;
4. bewaring van de fietsen; en
5. afgeven of afvoeren van de fiets.

De activiteiten laten zich als volgt omschrijven.

Ad 1. Constateren overtreding

Ingeval van de fietswrakken zal in één opslag duidelijk zijn dat sprake is van een Apv-overtreding. Zoals aangegeven zijn weesfietsen echter vaak niet als zodanig herkenbaar. Om erachter te komen waar de Apv wordt overtreden, dienen alle aanwezige fietsen in het beheergebied te worden gekenmerkt door het bevestigen van (bijvoorbeeld) een nylon koordje. Na het verstrijken van de periode van 14 dagen kan worden vastgesteld dat de fietsen met een onaangetaast koord in overtreding zijn.

Ad 2. Het aanzeggen van bestuursdwang

Na het constateren van een overtreding van de Apv, neemt de gemeente het besluit om bestuursdwang aan te zeggen. Omdat de eigenaar van de fiets over het algemeen niet bekend is, wordt de beschikking uitgereikt in de vorm van een label welke aan het stuur van de fiets wordt bevestigd. Daarnaast volgt een algemene publicatie in de lokale huis-aan-huisbladen van de gemeente Heerhugowaard en Langedijk en worden op locatie affiches geplaatst.

Als een overtreding is geconstateerd, moet doorgaans een begunstigingstermijn (of hersteltermijn) worden geboden, voordat een fiets wordt verwijderd en afgevoerd. Binnen deze periode krijgt de eigenaar en/of gebruiker van de fiets de gelegenheid om de overtreding te herstellen. Voor zowel fietswrakken als weesfietsen wordt een begunstigingstermijn van twee dagen redelijk geacht.

Ook kan tegen de beschikking binnen zes weken na de dagtekening bezwaar worden gemaakt door belanghebbende.

Gevaarlijk geparkeerde fietsen, bijvoorbeeld fietsen die op de blindegeleidestrook staan, worden gelabeld met een waarschuwingslabel. De fietsen worden op publieksvriendelijke wijze verplaatst naar een veilige plaats in de stalling. Daar dit een publieksvriendelijk onderdeel van de actie betreft worden de fietsen niet meegenomen naar het Fietsendepot in Heerhugowaard De Noord.

Ad 3. Opslag van de fietsen

Na het verstrijken van de begunstigingstermijn worden de fietsen met een onaangetaast label vervoerd naar het Fietsendepot van Edwin Groen in Heerhugowaard De Noord. Als de fiets met een slot aan de 'vaste wereld' is bevestigd, dan mag het slot zorgvuldig worden opengebroken (de kosten van het opengebroken slot worden niet vergoed).

Bij aankomst in het depot worden de fietsen geregistreerd op www.verlorenofgevonden.nl. Daarnaast worden de fietsen gecontroleerd op diefstal. Deze controle vindt plaats door raadpleging van het online register van gestolen fietsen van de Rijksdienst voor het Wegverkeer (www.rdw.nl/fdr/Paginas/Default.aspx). Mocht een fiets als vermist of gestolen geregistreerd staan, dan wordt contact opgenomen met de eigenaar van de fiets.

Ad 4. Bewaring van de fietsen

Als de fietsen eenmaal opgeslagen zijn in het Fietsendepot in Heerhugowaard De Noord, moet de gemeente zorgen voor de bewaring van deze fietsen. Hiervoor staat in beginsel een termijn van dertien weken. De termijn van dertien weken kan worden teruggebracht tot minimaal twee weken als de kosten van de opslag van de fiets in verhouding tot zijn waarde onevenredig hoog zijn. Deze uitzonderingsbepaling is ingeval van fietswrakken van belang (artikel 5:30, eerste t/m derde lid, Awb).

Ad 5. Afgeven of afvoeren van de fiets

Gedurende de opslagtermijn kan de eigenaar van een opgeslagen fiets zich alsnog melden bij het Fietsendepot in Heerhugowaard De Noord. De eigenaar moet zich identificeren en aantonen dat de fiets zijn of haar eigendom is (bijvoorbeeld middels een meegenomen fietssleutel, framecertificaat en/of aankoopbewijs). Omdat het hier een publieksvriendelijke actie betreft, vindt er geen kostenverhaal plaats.

Als de bewaringstermijn is verstreken, en de fiets is niet afgegeven aan de eigenaar, dan wordt de fiets in eigendom overgedragen aan Edwin Groen. Daarbij worden de regels voor verkoop en schenking van fietsen in acht genomen, te weten:

- * Zaken van economische waarde boven een bedrag van € 450,- dienen verkocht te worden waarbij de opbrengst voor een periode van een jaar in bewaring blijft bij de gemeente.
- * In geval van schenking (zaken van economische waarde onder een bedrag van € 450,-) geldt dat schenking alleen kan plaatsvinden aan derden die op geen enkele wijze een band hebben met de gemeente en haar medewerkers en die geen geldelijk gewin nastreven.

Over het algemeen zullen de overgebleven fietsen geen waarde van meer dan €450,- vertegenwoordigen. Deze fietsen worden geschonken aan Edwin Groen, waarna Edwin Groen gerechtigd is de fiets of bruikbare fietsonderdelen te verkopen. Fietsen die geregistreerd staan als gestolen kunnen niet worden geschonken of verkocht, dan zouden partijen zich immers (indirect) schuldig maken aan heling.

6. Taakverdeling

Taak	Wie	Opmerkingen
Voorbereiding	Alle partijen Gemeente	Actie inplannen Aanschaffen labels (indien onvoldoende op voorraad)
Constateren overtreding	Gemeente	Nylon draadje bevestigen aan fietsen
Aankondiging handhavingsactie	Gemeente, NS	Publicatie in huis-aan-huisbladen gemeente Heerhugowaard en Langedijk, gemeentelijke website, twitter, affiches op locatie Kiosk informeren
Aanzeggen bestuursdwang	Gemeente, NS	Fietsen die na 14 dagen een onaangetast nylon draadje hebben labelen
Ophalen fietsen	Edwin Groen, gemeente, NS	Twee dagen na bevestiging van de labels vervoeren naar Fietsendepot in Heerhugowaard De Noord
Registratie opgehaalde fietsen	Edwin Groen	Op www.verlorenofgevonden.nl
Controle op diefstal	Edwin Groen, gemeente, politie	Controle via website RDW en www.stopheling.nl ; Indien mogelijk contact opnemen met eigenaar gestolen/vermiste fiets
Opslag fietsen	Edwin Groen	Opslag vindt plaats in fietsendepot in Heerhugowaard De Noord Bewaartermijn: fietsen in goede staat 13 weken, fietswrakken 2 weken Afgifte fiets aan eigenaar na identificatie en bewijs van eigendom
Verwijderen fietsen	Edwin Groen	Fietsen worden in eigendom overgedragen aan Edwin Groen: afvoeren van fietswrakken, verkoop bruikbare fietsen en fietsonderdelen